

Projekt nr: 1903

meddelande

till. Länsstyrelsen i Södermanlands län
att; Urban Mattsson
611 86 Nyköping

från. Sörmlands Arkeologi AB, Lars Norberg

datum. 2019-05-06

ang. **slutfört fältarbete rörande arkeologisk utredning inom fastigheten Floda-Nästorp 4:16 mfl, Katrineholms kommun, Södermanlands län.**

Inledning

Katrineholms kommun planerar att upprätta en ny detaljplan för rubricerade fastigheter. Området utgörs av skog samt mindre andelar före detta jordbruksmark och bebyggda tomter. Topografin antyder att området kan rymma okända eller dolda fornlämningar från stenålder till historisk tid, varför länsstyrelsen i Södermanlands län fattat beslut om att en arkeologisk utredning ska utföras. Förutom stenåldersboplatsen Floda 286, som framkom vid en utredning för väg 56 (Svensson 2016), finns inga kända fornlämningar i närområdet.

I enlighet med länsstyrelsens beslut (dnr 431-1000-2019) har Sörmlands Arkeologi AB utfört en arkeologisk utredning inom rubricerat område. Fältarbetet genomfördes under perioden 2019-04-24 – 2019-04-30.

Utredningsområdet var drygt 15 hektar stort och de centrala delarna utgjordes av ett höjddparti med omgivande sluttningar i väster och söder. Höjdnivåerna varierade mellan cirka 55-65 meter över havet. Den södra delen av höjddpartiet var beväxt med barrskog och den relativt flacka sydvästsluttningen bestod av tät blockterräng med enstaka större flyttblock och ett mindre relativt stenfritt område. De centrala delarna utgjordes av en närmast flack och sandig platå med ett upptill 10-20 år gammalt kalhygge. Inom platån återfanns även några mindre kärr. Marken i det sistnämnda området var beväxt med tät sly och uppvisade svåra markskador efter skogsmaskiner. De låglänta partierna i anslutning till den före detta jordbruksmarken bestod av lera.

Genomförande

I syfte att skapa ett underlag inför fältarbetet genomfördes inledningsvis en kart- och arkivstudie. Kartmaterialet utgjordes av lantmäteriakter (Lantmäteriets digitala kartarkiv) samt jordarts-, strandlinjeförskjutningskartor (SGU) samt lantmäteriets historiska ortofoton.

Därefter utfördes en inventering av området, vars syfte var att klargöra eventuell förekomst av fornlämningar och möjliga fornlämningar. I samband med inventeringen kontrollerades markskador i form av rotvältor med mera för hand. För att utreda om det fanns fornlämningar

som ej var synliga ovan mark grävdes därefter nio sökschakt med hjälp av grävmaskin (S1733, S1752, S1756, S1761, S1765, S1769, S1773, S1777 & S1781). Schakten, som var mellan 20 och 4 meter långa, samt cirka 1,3-2,0 meter breda, grävdes skiktvis ned till orörd marknivå och rensades för hand. Utöver det handgrävdes fyra meterrutor där maskinen inte kunde ta sig fram på grund av tätvuxen skog (R1825-R1827).

Objekt, sökschakt och meterrutor dokumenterades med RTK-GPS och beskrevs i text (bilaga 1 & 2). Vidare gjordes översiktliga områdesbeskrivningar i text och ett representativt urval av ytor, objekt och miljöer fotodokumenterades med digitalkamera.

Resultat

Enligt det historiska kartmaterialet finns ingen känd äldre bebyggelse inom utredningsområdet. På den häradsekonomska kartan från år 1897-1901 finns två torp utritade. Torpet Eriksro ligger omkring 50 meter norr om det aktuella området, medan Jonsbo är beläget drygt 200 meter söderut. Båda torpen kvarligger till dags dato. Den före detta jordbruksmarken som återfinns inom utredningsområdet hörde enligt Häradskartan till det dåtida Strängstorp, beläget drygt 600 meter åt sydväst. I övrigt var markområdet runt förra sekelskiftet helt beväxt med skog.

Vid den inledande inventeringen påträffades två röjningsrösen intill den före detta jordbruksmarken (objekt 1 & 2). Rösena, som var närmast ovala, var cirka 5 x 2,5 respektive 3 x 1,5 meter stora samt bestod av upplagda 0,2-0,4 m stora stenar. Rösena var övermossade och belägna i anslutning till igenväxta diken/åkerhak. Båda bedömdes som **Övriga kulturhistoriska lämningar**. I närheten identifierades även en cirka 9 x 5 meter stor husgrund till en mindre ekonomibyggnad (objekt 3). Grunden var uppbyggd av en tätt lagd syll bestående av 0,7.1,0 meter stora kvadratiska och rätblockiga tuktade stenar. Karaktären på grunden gör att den ska knytas till det sena 1800- eller det tidiga 1900-talet och bedöms därmed som **Övrig kulturhistorisk lämning**.

Utöver det påträffades ett möjligt boplatssläge, vilket testades genom sökschaktning och rutgrävning (objekt 4). Vid en analys av strandlinjeförskjutningen bedömdes läget inledningsvis som en möjlig plats för en strandbunden stenålderslokal daterad till omkring 6000 f. Kr. Objekt 4 utgjordes av en relativt stenfri yta i sydvästsluttning omgiven av tät blockterräng. Vid sökschaktning och rutgrävning framkom dock inget av arkeologiskt intresse. Undergrunden bestod av stenrik morän med mindre fläckar av sand. Objekt 4 utgör således **Ej fornlämning**.

Sist men inte minst identifierades ytterligare ett röjningsröse i den norra delen av utredningsområdet (objekt 5). Röset, som var rundat och cirka 3 x 4 meter stort samt upptill 1-1,5 meter högt, var upplagt direkt söder om och dikt an en kallmurad stenmur belägen i befintlig tomtgräns. Röjningsröset bedöms som **Övrig kulturhistorisk lämning**.

Resultaten från den särskilda utredningen redovisas även i Resultattabellen samt bilaga 1 & 2.

Resultattabell

Objekt	Lämningstyp	Källa	Snr/Rnr	Antikvarisk bedömning	Åtgärdsförslag
1	Röjningsröse	Inventering	-	Övrig kulturhistorisk lämning	Frivillig åtgärd
2	Röjningsröse	Inventering		Övrig kulturhistorisk lämning	Frivillig åtgärd
3	Husgrund	Inventering		Övrig kulturhistorisk lämning	Frivillig åtgärd
4	Boplatsläge	Inventering Schaktning	S1733, 1752, 1756, 1761, 1765, 1769, 1773, 1777, 1781	Ej fornlämning	Ingen åtgärd
5	Röjningsröse	Rutgrävning Inventering	R1825-1827	Övrig kulturhistorisk lämning	Frivillig åtgärd

Lars Norberg

6/5 2019

Bilaga 1. Utdrag ur fastighetskartan för Katrineholms kommun med uttag ur FMIS (190214), samt utredningsområdet och objekt utmarkerade. Skala 1:4 000.

Bilaga 2. Utdrag ur Fastighetskartan för Katrineholms kommun med objekt 4 samt schakt och rutor utmarkerade. Skala 1:500.